

Попушой Людмила Юліанівна

Старший слідчий з особливо важливих справ
слідчого відділу ГУ ДФС у Житомирській області
ya.melyda@gmail.com

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Сучасні умови розвитку України в напрямі євроінтеграції вимагають виваженого підходу до забезпечення економічної стабільності країни та її регіонів. Особливої актуальності набуває питання щодо використання фінансових інструментів стимулювання економічного розвитку як окремих регіонів, так і територіальних громад у їх складі. Важливим завданням є систематизація існуючих фінансових інструментів та розробка нових підходів щодо напрямів їх реалізації, що стимулюватимуть органи місцевого самоврядування до нарощення фінансової бази, забезпечуючи ефективний регіональний розвиток.

Інструмент – це засіб, спосіб для досягнення чогось. Якщо розглядати фінансові інструменти, то варто зазначити, що це засоби, які застосовуються для виконання завдань, що передбачені фінансовою політикою держави чи окремого регіону. С. Біла інструментами місцевого економічного розвитку визначає стратегічне планування, формування місцевих бюджетів, муніципальне управління, використання фінансових інструментів розвитку приватного сектору, маркетинг території, залучення інвестицій, підтримку бізнесу, створення сприятливого бізнес-клімату, раціональне використання комунальної власності та інше [1, с.6].

Світова практика напрацювала цілий ряд різноманітних фінансових інструментів стимулювання регіонального розвитку. Зокрема, виділяють такі види фінансових інструментів: безпосередні дотації органам місцевого самоврядування; м'які кредити (із зниженими або субсидованими відсотковими ставками); податкові концесії; субсидії для підприємців; опосередковані банківські гарантії; участь капіталом; надання гарантій банкам.

У вітчизняних реаліях набір таких інструментів є обмеженим і реалізується через бюджетну систему; податкову систему; грошово-кредитну систему; політичну систему [2, с.7].

Основними фінансовими інструментами бюджетної підтримки є субвенції та дотації. За допомогою цих фінансових інструментів можна регулювати економічну активність, спрямовуючи їх у ті галузі, де можна від цього отримати найбільший економічний ефект. Податкові інструменти є досить поширеними серед фінансових інструментів стимулювання регіонального розвитку завдяки своїм характеристикам: універсальності, безумовності та всеохоплюваності. Виконуючи одночасно фіскальну та регулюючу функції, податкові інструменти забезпечують одну з фундаментальних передумов функціонування категорії фінансів у її практичній реалізації – розподіл та перерозподіл. Саме через це податкові інструменти досить ефективно діють щодо управління процесами регіонального розвитку, оскільки останні обов'язково мають опосередковуватися ефективним перерозподілом ресурсів [3, с.141].

Одним із напрямків стимулювання розвитку на місцевому рівні є залучення інвестицій, які «...повинні бути зосереджені на кількох секторах, що належать до ключових секторів зростання і сприяють нарощуванню потужностей місцевої промисловості. В ідеалі, для кожного сектору місцевої економіки слід визначити потенційні вітчизняні та зарубіжні компанії, які можуть генерувати мобільні проекти і відповідають цілям регіону в окремих секторах і технологіях» [4, с.24].

За таких умов виникає необхідність створення регіональних фондів розвитку, основними завданнями яких як інструменту підвищення рівня фінансового забезпечення регіонів в умовах децентралізації у тому числі є: оцінювання фінансового потенціалу та визначення джерел утворення його фінансових ресурсів; визначення інвестиційних пріоритетів у регіоні; створення ефективно діючого механізму відбору, фінансового забезпечення та реалізації пріоритетних проектів; підвищення рівня соціально-економічного розвитку території, її конкурентоспроможності тощо [5, с.151].

Збалансований набір фінансових інструментів стимулювання розвитку окремої територіальної громади забезпечить досягнення не тільки реалізації високотехнологічних проектів, що здатні за короткий час принести очікуваний ефект у соціальній, економічній та екологічній сферах.

Список використаних джерел:

1. Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні : аналіт. доп. / С. О. Біла, О. В. Шевченко, М. О. Кушнір, В. І. Жук [та ін.]. К. : НІСД, 2013. 88 с.
2. Бюджетна підтримка та податкове стимулювання національної економіки України : монографія / за заг. ред. Л. Л. Тарангул ; Нац. унів-т ДПС України. Ірпінь, К.: Фенікс, 2012. 532 с.
3. Боронос В. Г., Карпенко І. В., Леус Д. В. Фінансові інструменти регулювання процесу реалізації екологічної політики розвитку регіону. *Механізм регулювання економіки*. 2012. № 4. С. 139-146.
4. Федюк В. Вплив інвестиційної політики на місцевий економічний розвиток. *Місцевий економічний розвиток : зб. матеріалів VIII Укр. муніцип. форуму* (12 лип. 2012 р.). Ялта, 2012. С. 23-29.
5. Мунько А. Регіональні фонди розвитку як складова системи управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 1. С. 150-156.

Присяжнюк Наталія Петрівна

Начальник планово-фінансового відділу – головний бухгалтер
Господарського суду Хмельницької області
buh@km.arbitr.gov.ua

ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА ЗАКУПІВЛІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Одним з основних завдань розпорядників бюджетних коштів є ефективне витрачання таких коштів за одночасного забезпечення потреби в них для повноцінного виконання ними своїх функцій і обов'язків.